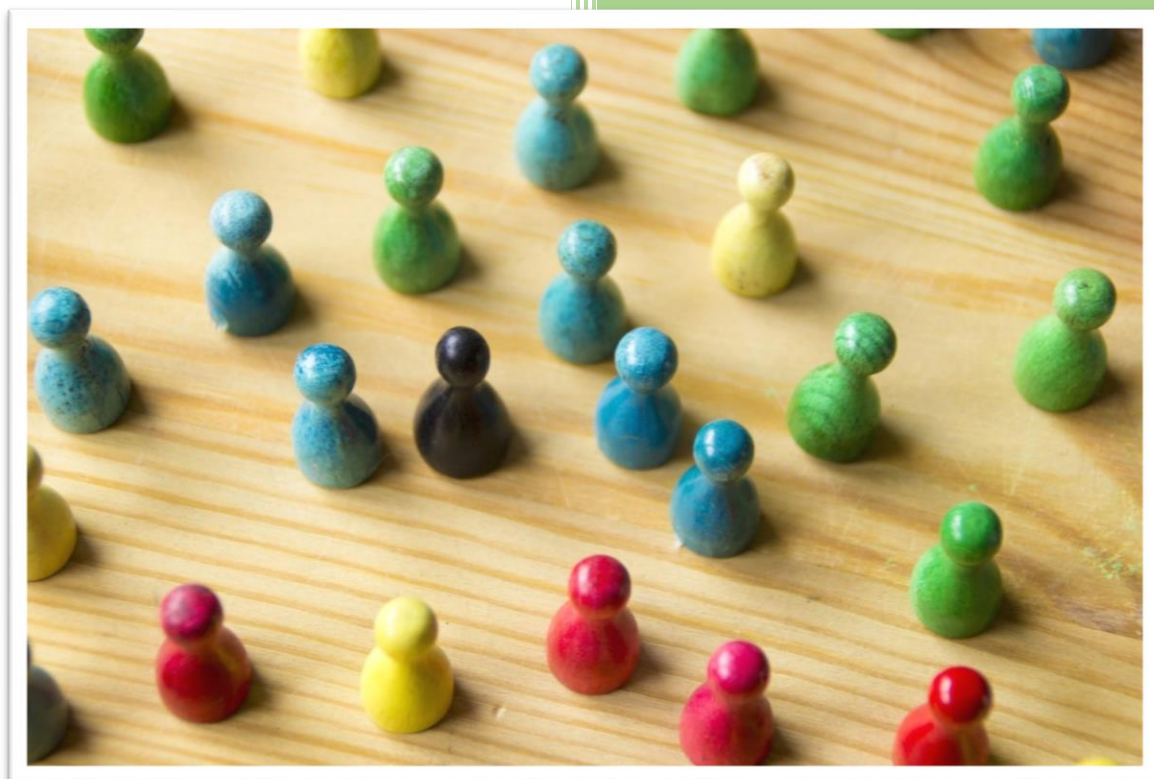

Tarpkultūrinio bendravimo kompetencijos ugdymo programa

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

**INCrEAsE – Tarpkultūrinė
kompetencija suaugusiųjų
švietėjams, dirbantiems su
daugiakultūre ir daugiakalbe
auditorija**

2019-1-RO01-KA204-063872

© INCrEAsE projekto partnerystė, 2021
<https://increase.grant.umfiasi.ro/>

Leidinio kūrėjai:

Soros International House (SIH), Lietuva:

Daiva Malinauskienė
Kristina Kudriašova

Universitatea de Medicina si Farmacie Grigore T.Popa (UMF), Rumunija:

Magdalena Iorga
Irina Croitoru
Iulia-Diana Muraru

Fundatia EuroEd (EuroEd), Rumunija:

Irina Gheorghiu
Carmen Antonita
Ioan Juncu

K MILIOS and SIA OE (DIAN), Graikija:

Panos Milios
Despoina Chalikaki
Lydia Tsigkakou

Iniciativas de Futuro para una Europa Social COOP. V. (IFESCOOP), Ispanija:

Fernando Benavente
Sergio Benavente

PIXEL – Associazione Culturale (Pixel), Italija:

Elisabetta Delle Donne
Antonio Giordano
Andrea Baldini

A&A Emphasys Interactive Solutions Ltd (EMPHASYS), Kipras:

Christina Yiangou
Effi Hadjiacovou
Chrystalla Thrasyvoulou

Kontaktai:

Universitatea de Medicina si Farmacie Grigore T.Popa (UMF) Iasi, Rumunija (projekto koordinatorius),
www.umfiasi.ro

Turinys

Ižanga.....	4
Tikslinė grupė	4
Programos tikslai ir uždaviniai.....	4
Aprašas	5
I. 1 modulis.....	6
1 skyrius. Sudedamosios TBK dalys	7
Kas yra kultūra ir tarpkultūrinė kompetencija?.....	7
Žinios kaip sudedamoji tapkultūrinio bendravimo kompetencijos dalis.....	13
Įgūdžiai kaip sudedamoji tapkultūrinio bendravimo kompetencijos dalis.....	16
Nuostatos kaip sudedamoji tapkultūrinio bendravimo kompetencijos dalis.....	18
2 skyrius. TBK aspektai	22
Kognityvinis TBK aspektas	22
Emocinis TBK aspektas	26
Elgesio TBK aspektas.....	28
3 skyrius. Tarpkultūrinės kompetencijos vertinimo įrankiai	31
Tarpkultūrinės kompetencijos vertinimas: prielaidos ir įrankių rūšys	31
Tarpkultūrinės kompetencijos vertinimo įrankiai	35
II. 2 modulis.....	40
1 skyrius. Praktiniai įvairių metodų taikymo pratimai	41
Anketos.....	41
Kritiniai incidentai.....	44
Kultūros asimiliatorius.....	50
Istorijų ratas.....	53
Bendravimo pratimai.....	56
2 skyrius. Suaugusiųjų švietėjų tarpkultūrinės kompetencijos atvejų analizės ir simuliacijos	64
Atvejo analizė ir simuliacijos neformaliojo suaugusiųjų švietimo institucijose Rumunijoje	66
Atvejo analizė ir simuliacija aukštojo mokslo institucijose Rumunijoje	72
Atvejo analizė ir simuliacijos neformaliojo suaugusiųjų švietimo institucijose Lietuvoje	84
Atvejo analizė ir simuliacijos formaliojo suaugusiųjų švietimo institucijose Graikijoje	90
Atvejo analizė ir simuliacijos neformaliojo suaugusiųjų švietimo institucijose Ispanijoje	96
Atvejo analizė ir simuliacijos formaliojo suaugusiųjų švietimo institucijose Italijoje.....	106
Atvejo analizė ir simuliacijos formaliojo suaugusiųjų švietimo institucijose Kipre	115

3 skyrius. Praktinis TBK taikymas konkrečiose šalyse	122
Praktinis TBK taikymas Rumunijoje	123
Praktinis TBK taikymas Lietuvoje	137
Praktinis TBK taikymas Graikijoje	153
Praktinis TBK taikymas Ispanijoje	165
Praktinis TBK taikymas Italijoje.....	177
Praktinis TBK taikymas Kipre	190

Įžanga

Ši mokymo programa sukurta įgyvendinant projektą *INCrEAsE – Tarpkultūrinė kompetencija suaugusiųjų švietėjams, dirbantiems su daugiakultūre ir daugiakalbe auditorija*, iš dalies finansuojamą Europos Komisijos pagal programą „Erasmus+“, Strateginės partnerystės suaugusiųjų švietimui, Nr. 2019-1-RO01-KA204-063872.

INCrEAsE projekto tikslai giliai įsišakniję dabartinėje Europos tikrovėje. Nors dėl daugiakultūrio Europos konteksto didėja poreikis ir susidomėjimas tarpkultūriniu bendravimu, dauguma suaugusiųjų švietimo srityje dirbančių specialistų šios srities kompetencijos neturi. *INCrEAsE* projektas siekia patenkinti šį poreikį, siūlydamas tarpkultūrinio bendravimo kompetencijos ugdymo programą suaugusiųjų švietėjams.

Mokymo programos rengėjai siūlo novatorišką būdą skatinti andragogų tarpkultūrinę patirtį, suteikia išskirtines galimybes suaugusiųjų švietėjams susidurti su etnocentrine pasaulėžiūra ir pasvarstyti, kaip kultūra daro įtaką mokymui ir mokymuisi.

Tikslinė grupė

Pagrindinė tiesioginė tikslinė grupė ir šios mokymo programos naudos gavėjai yra suaugusiųjų švietėjai, dirbantys su daugiakultūre ir daugiakalbe auditorija. Ši mokymo programa skirta suteikti jiems kompetencijų, būtinų jautriai ir konstruktyviai spręsti tarpkultūrines problemas.

Netiesioginė tikslinė grupė yra daugiakultūriai ir daugiakalbiai besimokantieji, tarptautiniai studentai, migrantai ir pabėgėliai. Kuriant šią mokymo medžiagą, *INCrEAsE* projekto partnerių tikslas buvo padėti jiems įveikti stresą keliančius veiksnius, tokius kaip kalbos barjeras, kai kurie užsienio šalies kultūriniai aspektai, religinių institucijų trūkumas, įtempti santykiai su šeima ir socialinės paramos stoka.

Pageidautinas ilgalaikis šios mokymo programos ir visos *INCrEAsE* projekto veiklos poveikis yra formuoti teigiamą požiūrį į daugiakultūriškumą ir kultūrinę įvairovę visuomenėje, suaugusiųjų švietimo centruose / organizacijose, universitetuose, paslaugas teikiančiose įmonėse / institucijose / kompanijose, ligoninėse ir kitur.

Programos tikslai ir uždaviniai

Pagrindinis tikslas:

Pagrindinis šios mokymo programos tikslas yra sustiprinti suaugusiųjų švietėjų, dirbančių įvairiose formaliojo ir neformaliojo švietimo įstaigose, tarpkultūrinio bendravimo kompetenciją (TBK), siekiant padėti jiems įveikti iššūkius, kylančius kasdieniame darbe su daugiakultūre ir daugiakalbe auditorija.

Uždaviniai:

- Didinti suaugusiųjų švietėjų kultūrinio sąmoningumo lygį, gilinti supratimą apie kultūrų ir tarpasmeninį dialogą.
- Gilinti andragogų supratimą apie pasaulį ir jo kultūras.
- Išmokyti juos veiksmingai spręsti tolerancijos, sąžiningumo ir teisingumo klausimus švietimo srityje.
- Ugdyti suaugusiųjų švietėjų empatiją, gebėjimą reflektuoti ir atpažinti kultūrinius, socialinius bei ekonominius skirtumus, lemiančius įvairovę.

- Tobulinti suaugusiųjų švietėjų vadovavimo ir andragoginius įgūdžius, būtinus tinkamai reaguoti į įvairovę mokymo procese.
- Išmokyti juos įtraukti skirtingomis kalbomis kalbančius besimokančiuosius iš skirtingų kultūrų.

Aprašas

INCrEAsE suaugusiųjų švietėjų mokymo programą sudaro du moduliai:

1 modulis:	TBK pagrindai: sudedamosios dalys, aspektai ir vertinimo įrankiai	20 valandų
	1 skyrius. Sudedamosios TBK dalys	7 valandos
	2 skyrius. TBK aspektai	7 valandos
	3 skyrius. Vertinimo įrankiai	6 valandos
2 modulis:	Praktinis TBK taikymas: praktiniai pratimai, simuliacijos ir atvejų analizė	40 valandų
	1 skyrius. Praktiniai pratimai naudojant įvairius metodus	15 valandų
	2 skyrius. Suaugusiųjų švietėjų tarpkultūrinės kompetencijos atvejų analizė	15 valandų
	3 skyrius. Praktinis TBK taikymas konkrečiose šalyse	10 valandų
		kiekvienai šaliai

Pirmame modulyje supažindinama su tarpkultūrinės kompetencijos teorija, pagrindinėmis sąvokomis ir idėjomis. Trijuose šio modulio skyriuose besimokantieji pristatomi tarpkultūrinio bendravimo kompetencijos elementai, aspektai ir vertinimo priemonės. Šiam moduliui skirta 20 valandų.

Antrame modulyje yra įvairių praktinių tarpkultūrinio bendravimo kompetencijos ugdymo užduočių, simuliacijų ir naudingų atvejo analizių. Pirmiems dviems skyriams skirta 30 valandų, dar 10 valandų skiriama trečiajam skyriui ir praktiniam tarpkultūrinio bendravimo kompetencijos (TBK) taikymui konkrečiose šalyse: Rumunijoje, Lietuvoje, Graikijoje, Ispanijoje, Italijoje ir Kipre, atsižvelgiant į šalių kalbinius ir kultūrinius aspektus, taip pat į kasdienio gyvenimo poreikius ir švietimo sistemos perspektyvas.

Kiekvieno skyriaus ir modulio pabaigoje pateikiamos užduotys ir klausimai.

Pastaba: ši mokymo programa, jos sudedamosios dalys, temos ir kiekvienos jų trukmė yra tik rekomenduojamos. Čia siūloma medžiaga, nuorodos tolesniam mokymuisi ir metodai neturėtų būti priimami ar vartojami pažodžiui. Juos reikėtų pritaikyti atsižvelgiant į kiekvieno suaugusiųjų švietėjo tikslinę grupę ir jos poreikius.